מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין כיצד בעלי חיים מסתגלים לחיים במדבר
- לזהות מידע מפורש ומשתמע בטקסט מידעי
- להרחיב אוצר מילים הקשור להישרדות ולהסתגלות

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה מרובה

1. ב – רוב בעלי החיים מסתתרים
2. ב – הטמפרטורה נעימה והאוויר לח יותר
3. ב – לפיזור חום ולשמיעה חדה
4. ב – שומן
5. ב – מפיקים מים מהזרעים שהם אוכלים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הטקסט אומר שרבים פעילים בלילה כשהאוויר מתקרר
2. לא נכון – הדבשת היא מחסן שומן, לא מים
3. נכון – כך כתוב בטקסט בפירוש
4. לא נכון – הטקסט אומר שהם מפרישים מעט מאוד מים
5. נכון – כך מצוין בטקסט במפורש

חלק ג' – השלמת מילים

1. קופחת
2. התאמות
3. מחילות
4. עודף
5. שומן
6. מפיקים

חלק ד' – התאמה

- 1 – ד (אוזניים ענקיות לפיזור חום)
- 2 – ג (דבשת שהיא מחסן שומן)
- 3 – א (מפיקים מים מזרעים)
- 4 – ה (פעילים בעיקר בלילה)
- 5 – ב (טמפרטורה נעימה יותר)

חלק ה' – סדר נכון

1. בצהריים השמש קופחת והמדבר נראה ריק
2. בעלי חיים רבים נחים בשעות החמות
3. בלילה, כשהאוויר מתקרר, בעלי החיים יוצאים לפעילות
4. בעלי החיים חוזרים למחילות כשהחום עולה שוב

חלק ו' – כתיבה והבעה

1. התלמיד יבחר התאמה אחת (למשל אוזני הפנק או הדבשת), יסביר כיצד היא עוזרת להישרדות ויביע דעה אישית מנומקת
2. התלמיד יציין שבני אדם נושאים ציוד חיצוני (בקבוקים, כובעים) בעוד בעלי חיים פיתחו פתרונות בגוף ובהתנהגות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- פעילות בלילה ומנוחה בשעות החום
- שומן - מאגר אנרגייה לזמנים של מחסור במזון
- תשובה המבטאת הסתגלות לתנאי הסביבה במקום מאבק בהם

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על השאלה 'לפני הקריאה' כדי להפעיל ידע קודם
- מומלץ להראות תמונות של שועל הפנק והגמל כדי לחזק את ההבנה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תשובות מגוונות ולא רק 'נכון' אחד

דף תרגול: החיים בקצה - סוד ההישרדות במדבר

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט מספר על הדרכים המיוחדות שבהן בעלי חיים במדבר שורדים חום קיצוני וחוסר במים.

1 חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מדוע המדבר נראה ריק בצהריים?

א) אין שם בעלי חיים בכלל ב) רוב בעלי החיים מסתתרים ג) כל בעלי החיים ישנים בלילה בלבד

ד) המדבר קר מדי

2. מה היתרון בחפירת מחילות?

א) קל יותר למצוא מזון ב) הטמפרטורה נעימה והאוויר לח יותר ג) אפשר לברוח מטורפים בלבד

ד) המחילות יפות יותר

3. מה תפקיד האוזניים הגדולות של שועל הפנק?

א) רק לשמיעה ב) לפיזור חום ולשמיעה חדה ג) לעוף איתן ד) לאכסן מים

4. מה באמת נמצא בדבשת הגמל?

א) מים ב) שומן ג) אוויר ד) חול

5. איך מכרסמים קטנים מקבלים מים במדבר?

א) שותים הרבה בלילה ב) מפיקים מים מהזרעים שהם אוכלים ג) לא צריכים מים כלל

ד) שותים מהטל

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	רוב בעלי החיים במדבר פעילים בעיקר ביום	☐	☐
2	הדבשת של הגמל היא מאגר מים	☐	☐
3	לשועל הפנק יש אוזניים ענקיות ביחס לגופו	☐	☐
4	בעלי חיים במדבר מפרישים הרבה מים מגופם	☐	☐
5	הגמל יכול לשתות כמות גדולה מאוד בבת אחת	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השמש _____ והחול לוהט בצהרי יום קיץ

2. בעלי החיים פיתחו _____ מופלאות כדי לשרוד במדבר

3. רבים מבעלי החיים חופרים _____ באדמה

4. דרך האוזניים מתפזר חום _____ אל הסביבה

5. הדבשת היא בעצם מחסן של _____

6. מכרסמים קטנים _____ מים מהזרעים שהם אוכלים

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שועל הפנק	___	**א.** מפיקים מים מזרעים
2. הגמל	___	**ב.** טמפרטורה נעימה יותר
3. מכרסמים קטנים	___	**ג.** דבשת שהיא מחסן שומן
4. בעלי חיים רבים	___	**ד.** אוזניים ענקיות לפיזור חום
5. מחילות באדמה	___	**ה.** פעילים בעיקר בלילה

5 חלק ה' – סדר נכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בעלי החיים חוזרים למחילות כשהחום עולה שוב
☐	בצהריים השמש קופחת והמדבר נראה ריק
☐	בעלי חיים רבים נחים בשעות החמות
☐	בלילה, כשהאוויר מתקרר, בעלי החיים יוצאים לפעילות

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: איזו התאמה של בעל חיים במדבר נראית לכם המרשימה ביותר, ולמה?

2. השוו בין האופן שבו בני אדם מתמודדים עם חום במדבר לבין האופן שבו בעלי חיים מתמודדים

כרטיס יציאה

מהי ההתאמה הפשוטה ביותר להישרדות במדבר שמוזכרת בטקסט?

מה באמת נמצא בדבשת הגמל ולמה היא משמשת?

כתבו משפט אחד שמסכם את 'סוד ההישרדות' לפי הטקסט

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀